

Услови кои влијаат на развојот на шумските пожари

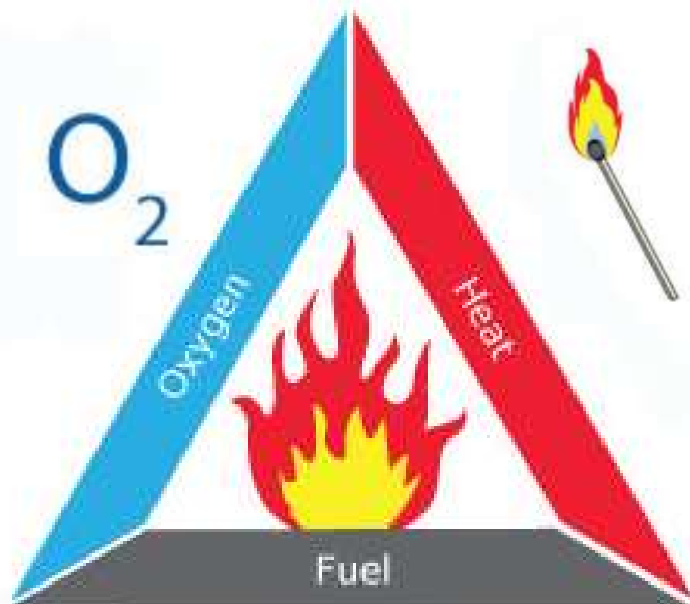
Проф. Д-р Никола Николов
Шумарски факултет-Скопје

Што е потребно за да има процес на горење?

Кислород

O_2

Топлина

Горлив материјал

Обсборнов триаголник

Околина на пожарот

Околината на пожарот ги вклучува сите непосредни услови кои влијаат на однесувањето/развојот на пожарот. Брзината на ширењето на пожарот и интензитетот на горењето се условени од страна на овие фактори. Околината на пожарот се состои од три главни компоненти: горливиот материјал, времето и топографијата.

ГЛАВНИ ФАКТОРИ ШТО ВЛИЈААТ НА ИНТЕНЗИТЕТОТ НА ГОРЕЊЕТО И БРЗИНАТА НА ШИРЕЊЕТО НА ШУМСКИОТ ПОЖАР

ПСТОЈАНИ: горливиот материјал, конфигурацијата на теренот, експозицијата, деноноќието и растителниот покривач

ПРОМЕНЛИВИ: ветер, врнежи, температура и влажност на воздухот, влажност на горливиот материјал

Горлив материјал

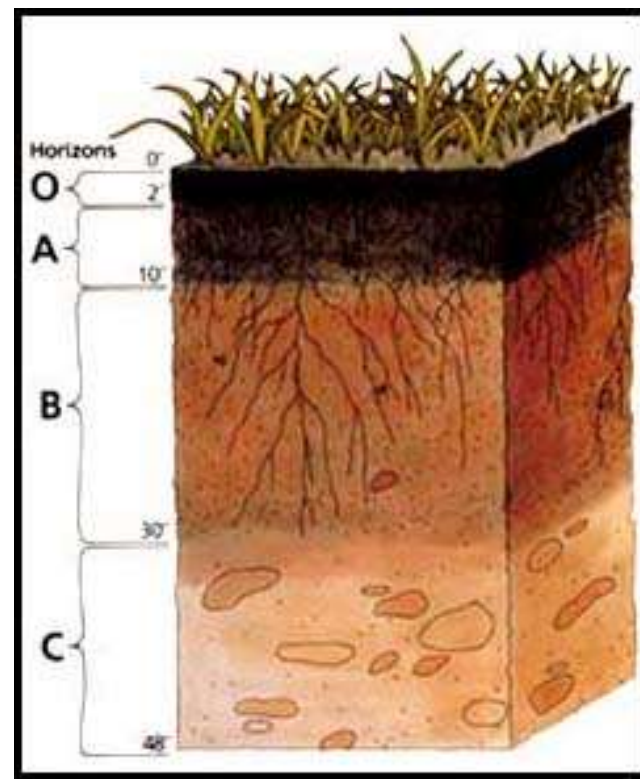
Типовите на горлив материјал кај шумските пожари се поделени во 4 класи:

- 1. Подземни (подповршински)**
- 2. Површински**
- 3. “Скали”**
- 4. Крошни**

1. Подземни (подповршински)

Хумус - горниот А хоризонт, листинец во распаѓање

Не игра важна улога во однесувањето на пожарот.

2. Површински

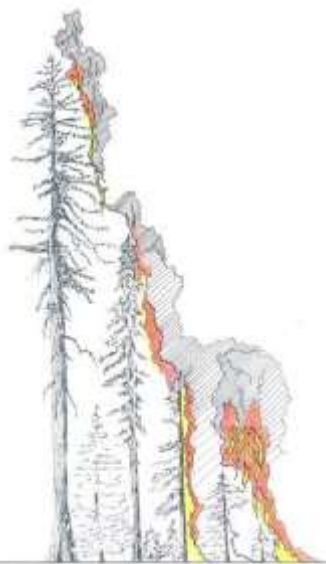
Мртва лежевина, листинец,
трева, грмушки

3. “Скали”

Горливиот материјал кој овозможува поврзаност од површината до крошната.

4. Крошни

Биомаса во крошните на дрвјата.

Својства на горливиот материјал:

(со кои што влијае врз ширењето и јачина на пожарот)

1. КВАНТИТАТИВНИ

2. КВАЛИТАТИВНИ

- 1) Количина на единица површина (kg/m^2 или t/ha),
разместеност по тереном, влажност и димензии
- 2) Хемиски состав, брзина на согорување ($\text{m}^2/\text{sek.}$ или $\text{m}^2/\text{min.}$) и ослободена количина на енергија при согорувањето - Kcal/m^2

Распореденост на горливиот материјал

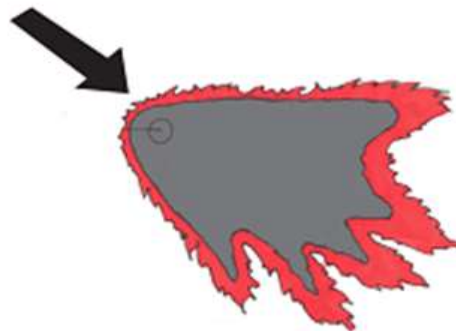
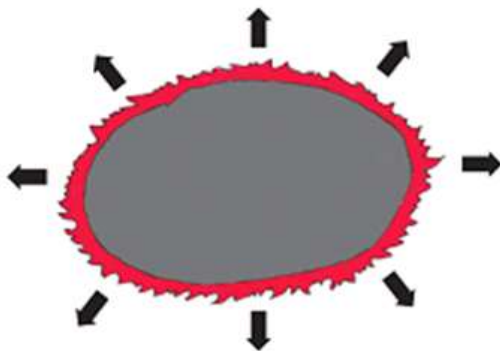
Хоризонтална распореденост на горливиот материјал

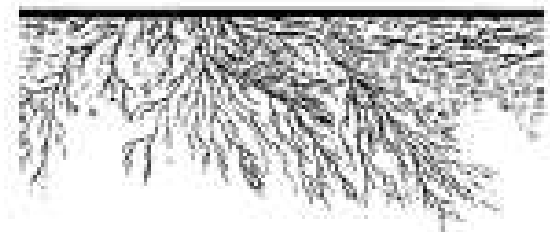
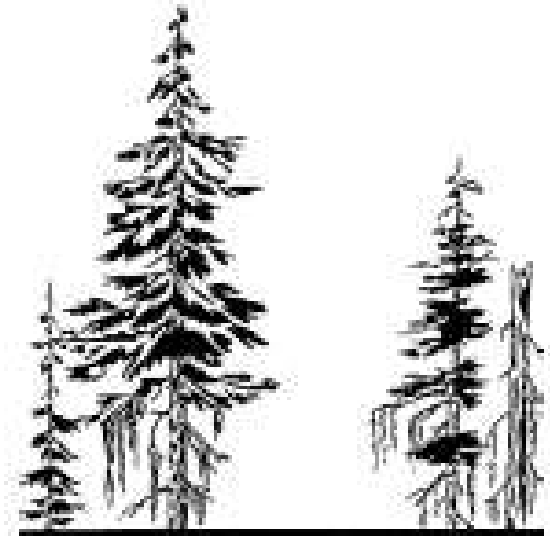
Рамномерно

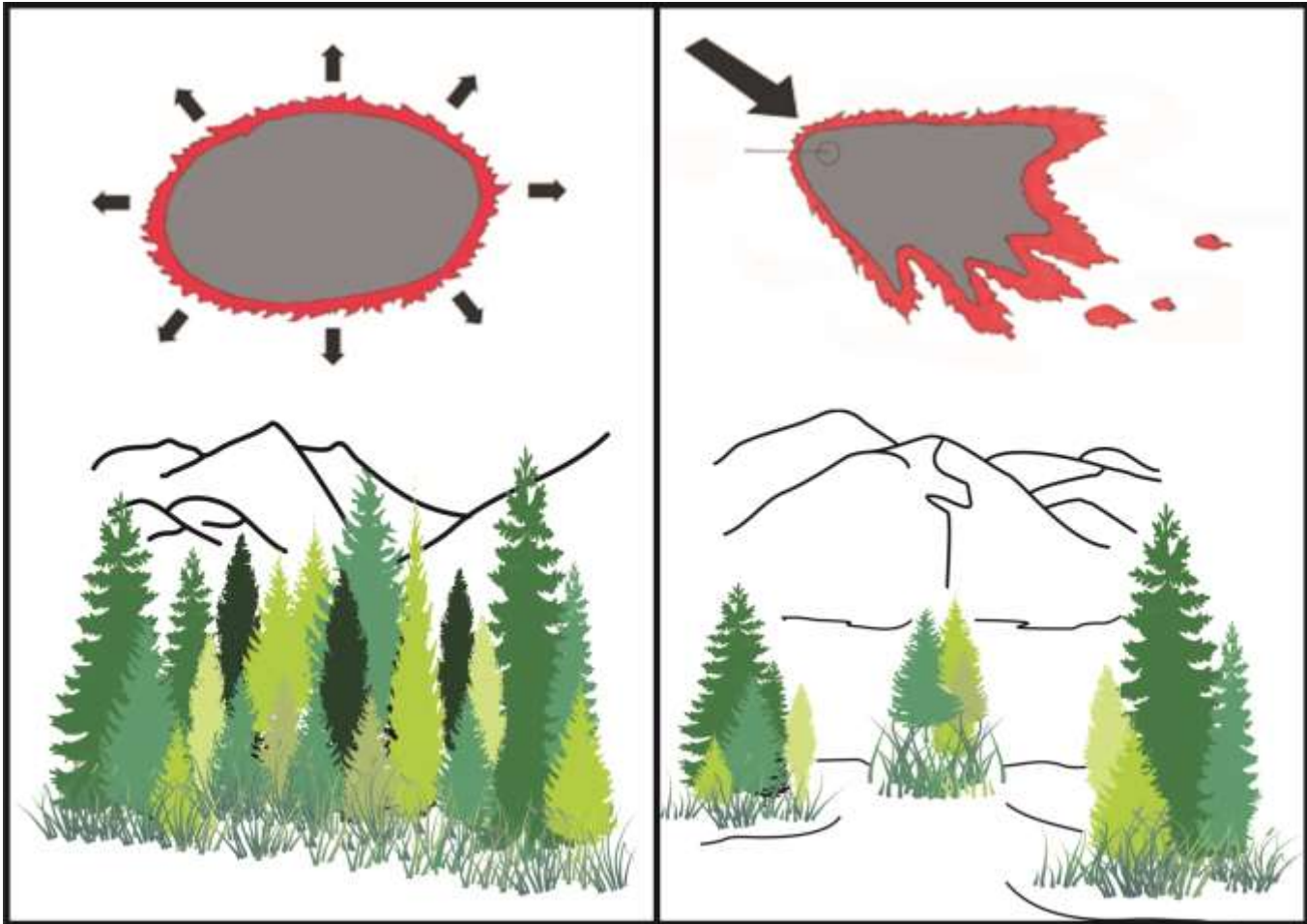

Нерамномерно

Вертикална распореденост на горливиот материјал

Влажност на горливиот материјал

Има директно влијание на запаливоста на горливиот материјал.

Кај лесно запаливиот горлив материјал (на палењето и ширењето).

Правило: количината на влажност од 30% е горната граница за палење и ширење на огинот

Како може да се провери влажноста на горливиот материјал на ширен?

Димензии

Постојат две главни категории на горлив материал:

I. Лесно запалив горлив материал, како гранчиња, трева или листови. Овој горлив материал брзо се суши и пали. Тие често се главниот фактор за интензитетот и брзината на ширењето на пожарот.

II. Крупен горлив материал (со голем дијаметар), трупци или дебели гранки. Овој тип на горлив материал често продолжува да гори долго време по поминувањето на фронтот на пожарот.

Лесно запалив горлив материал

Крупен горлив материал

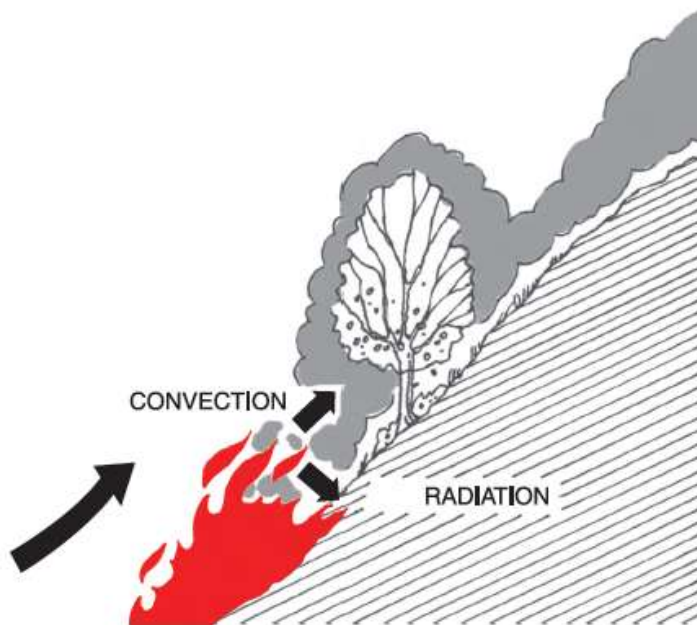
Топографија

Главни топографски фактори се:

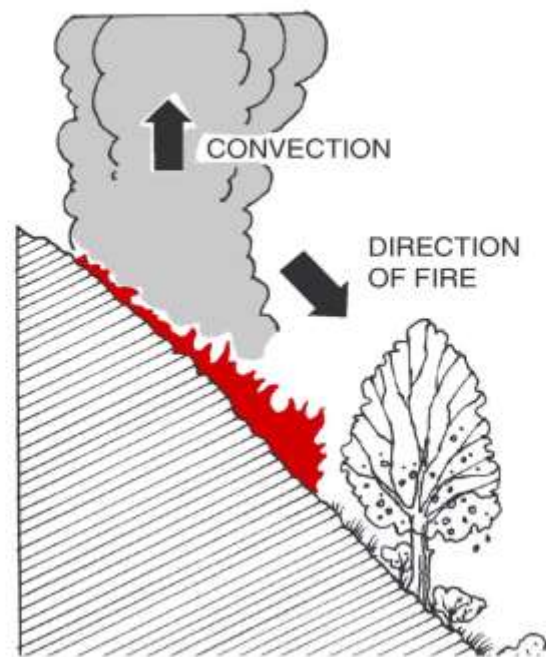
- Наклон на теренот
- Експозиција на теренот
- Развиеност на теренот

Наклон на теренот

- За секои 10° зголемување на наклонот, брзината на ширење се зголемува за два пати
- За секои 10° намалување на наклонот, брзината на ширење се намалува за два пати

Влијание на зголемувањето на наклонот на однесувањето на пожарот

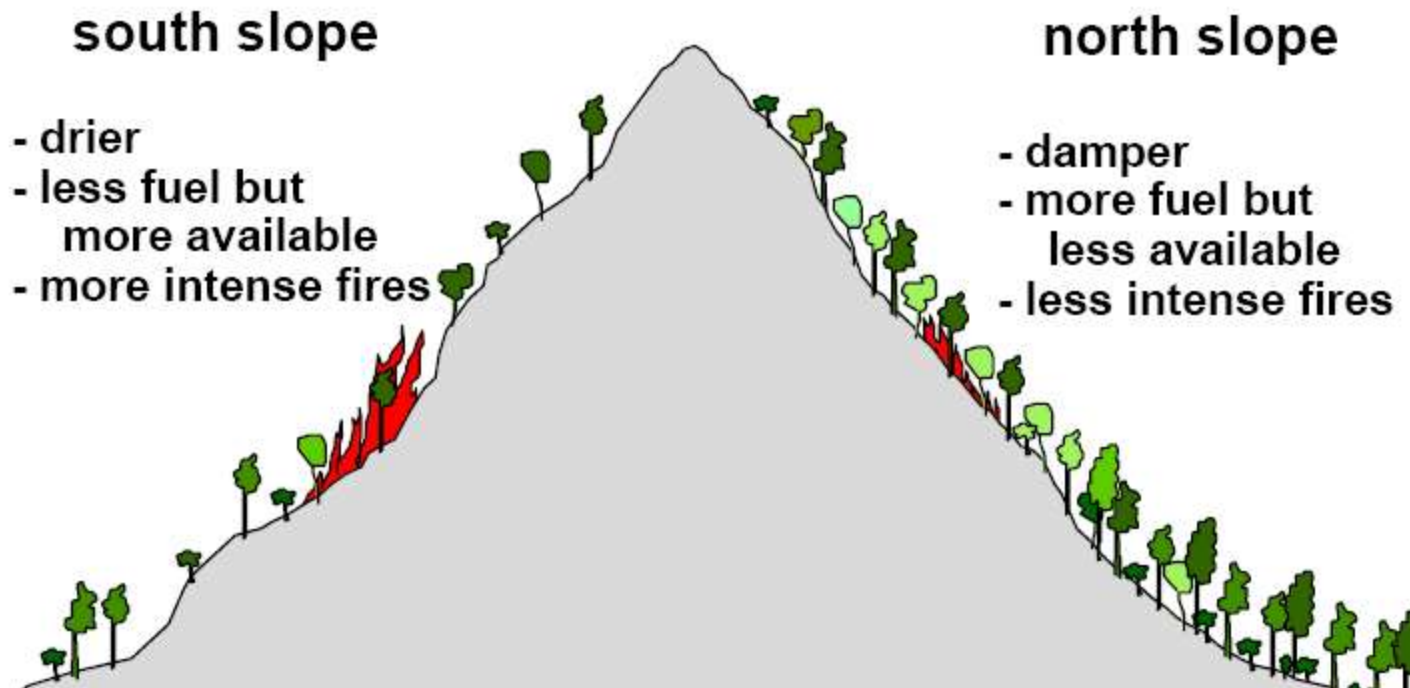
Влијание на намалувањето на наклонот на однесувањето на пожарот

Експозиција на теренот

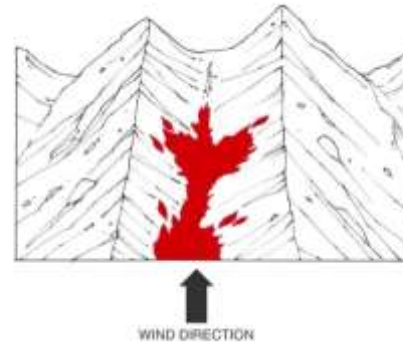
- Количината на сончевата топлина
- На вегетацијата

Aspect

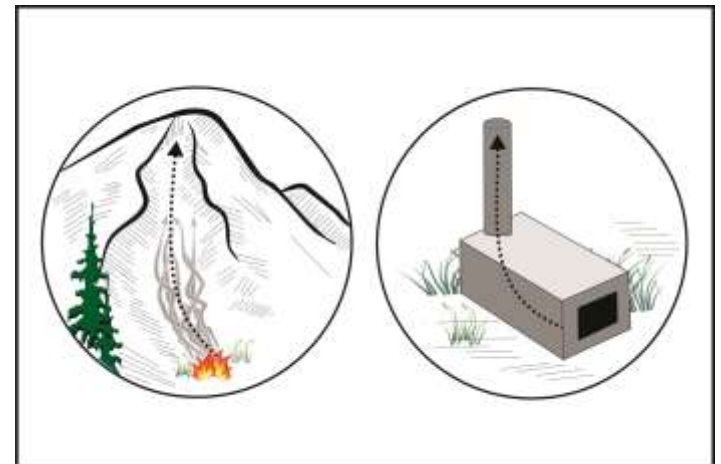

Развиеноста на теренот

- Ветрот и Теренот
- Гребените, сртовите
- Клисурите, доловите, вседлатаг

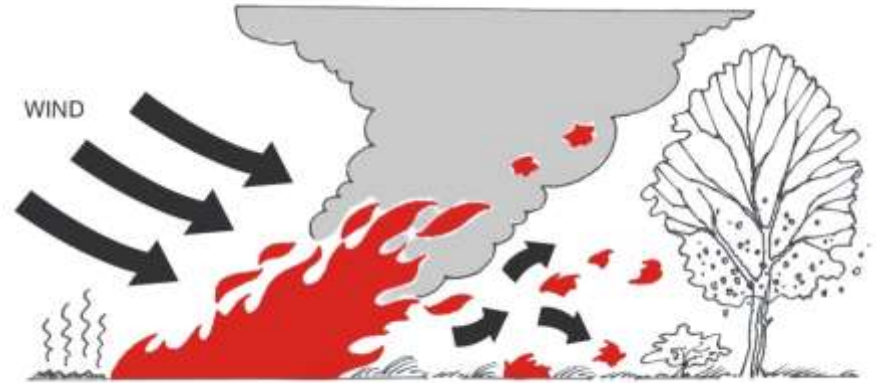

Ефект на оџак

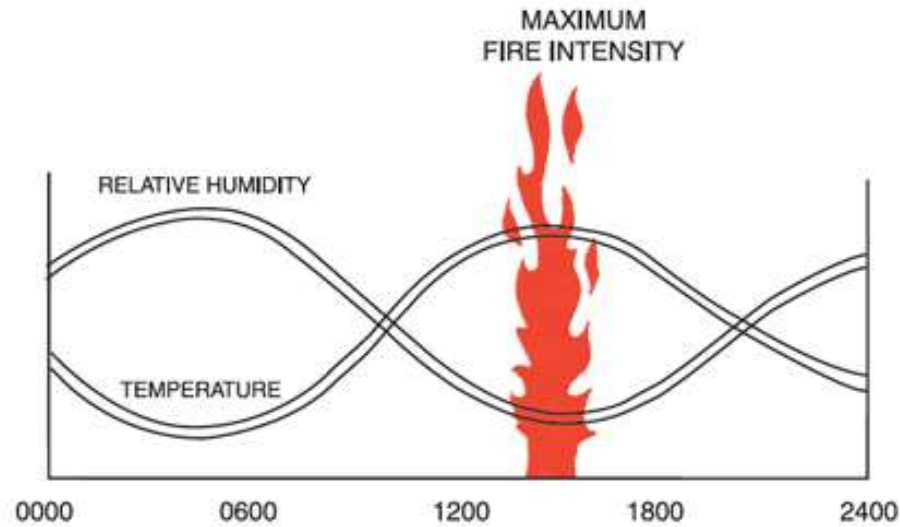

Време

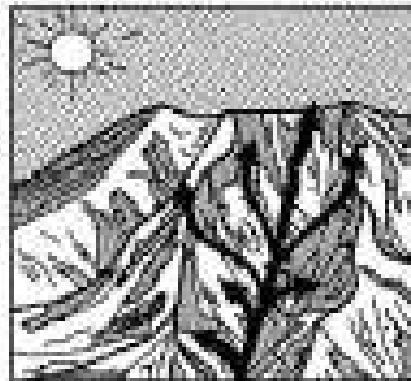
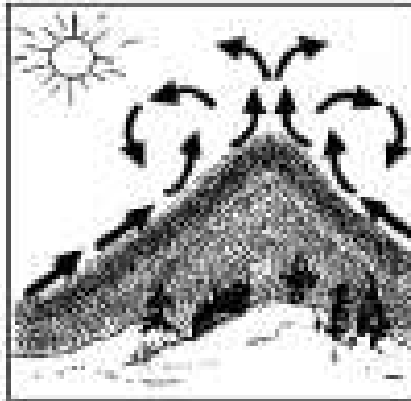
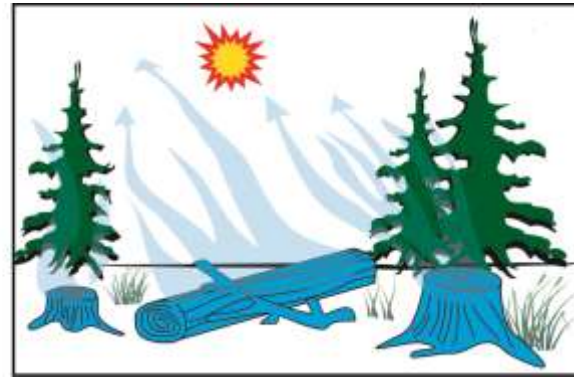
- Релативна влажност
- Температура на воздухот
- Ветер
- Врнежи
- Деноноќие

Влијание на ветерот врз пожарот

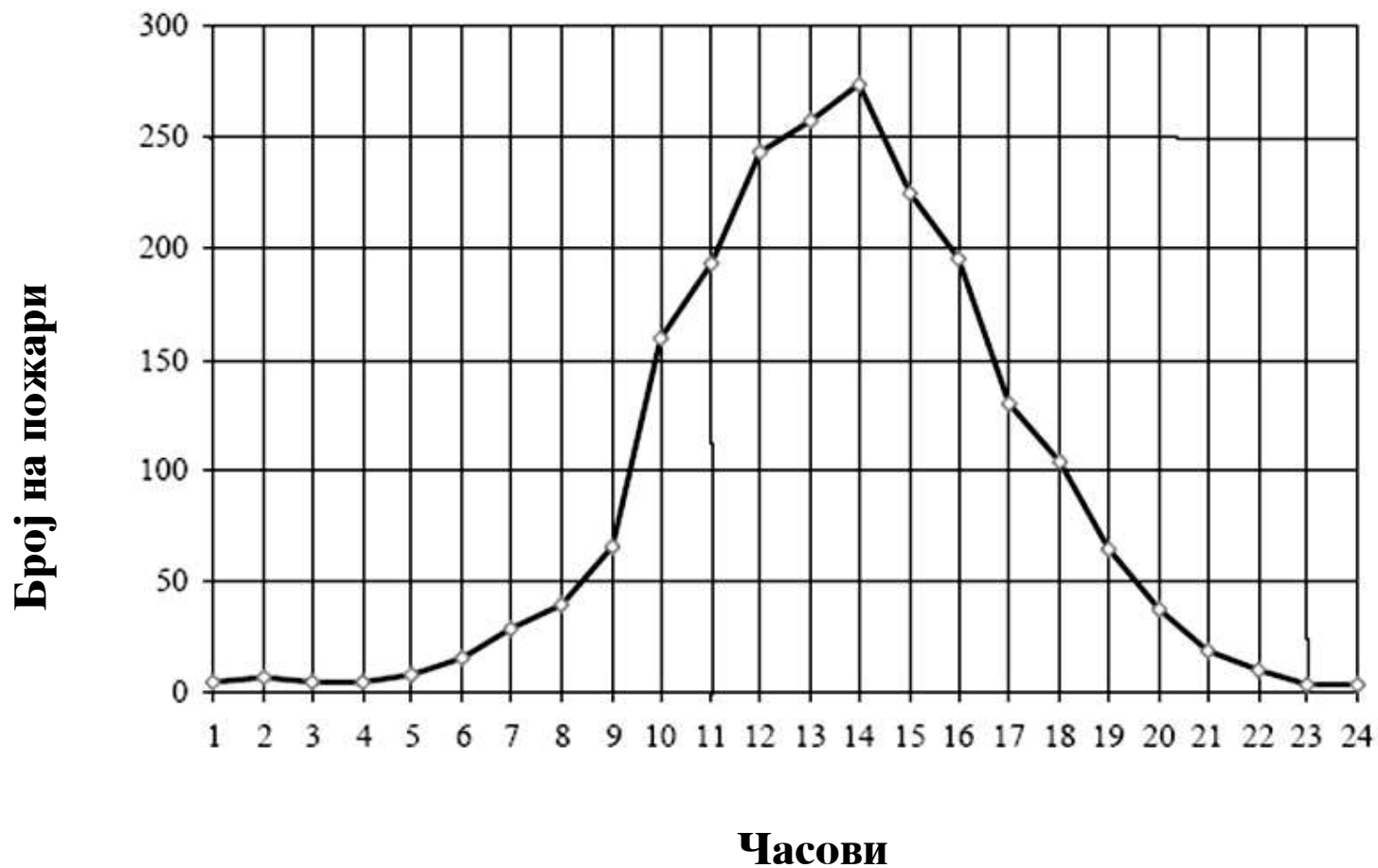

Релативна влажност/t на воздухот и
интензитет на пожарот

Појава на пожари во текот на денот

♦ **Слаб ветер**

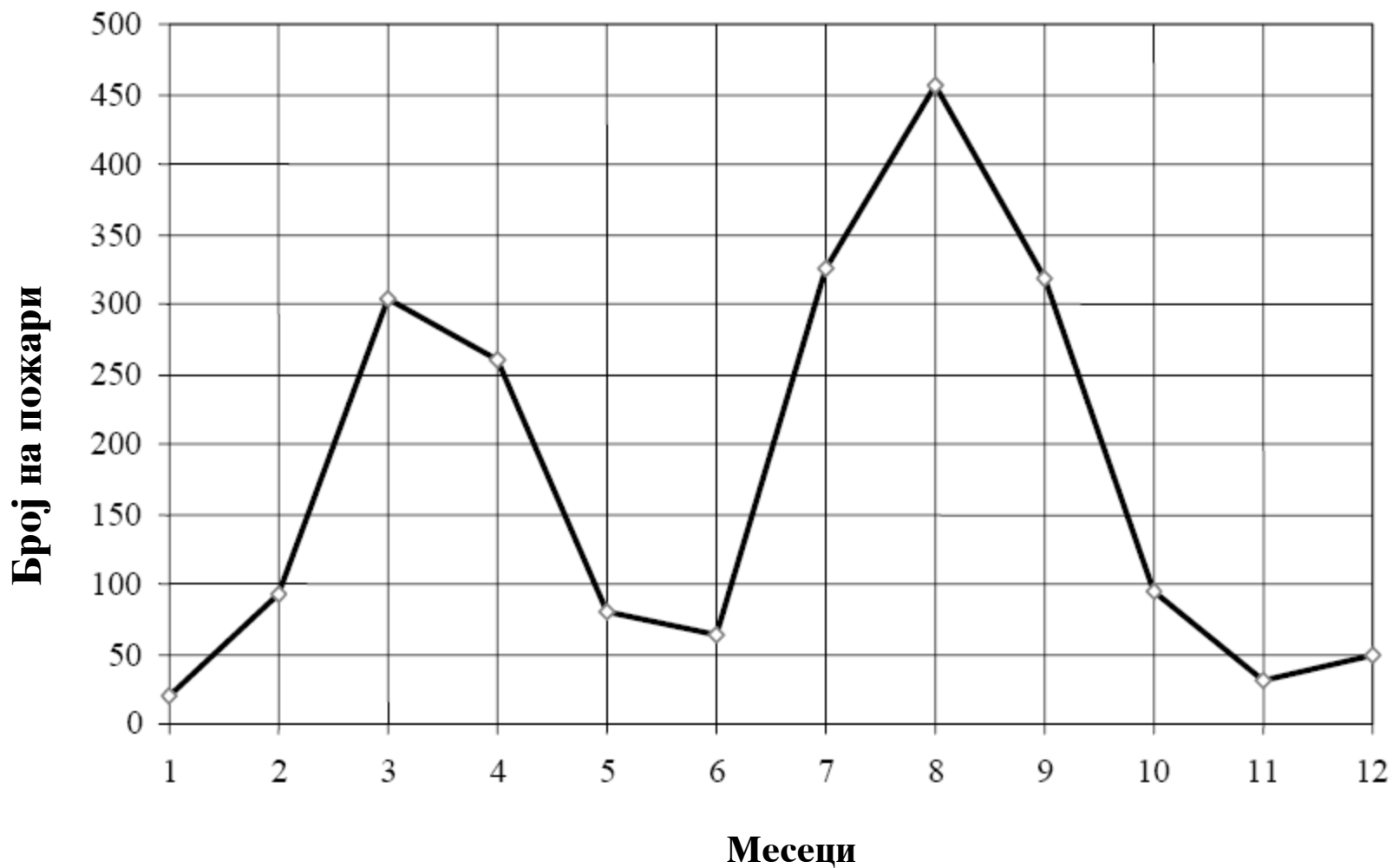
♦ **Средно силен ветер**

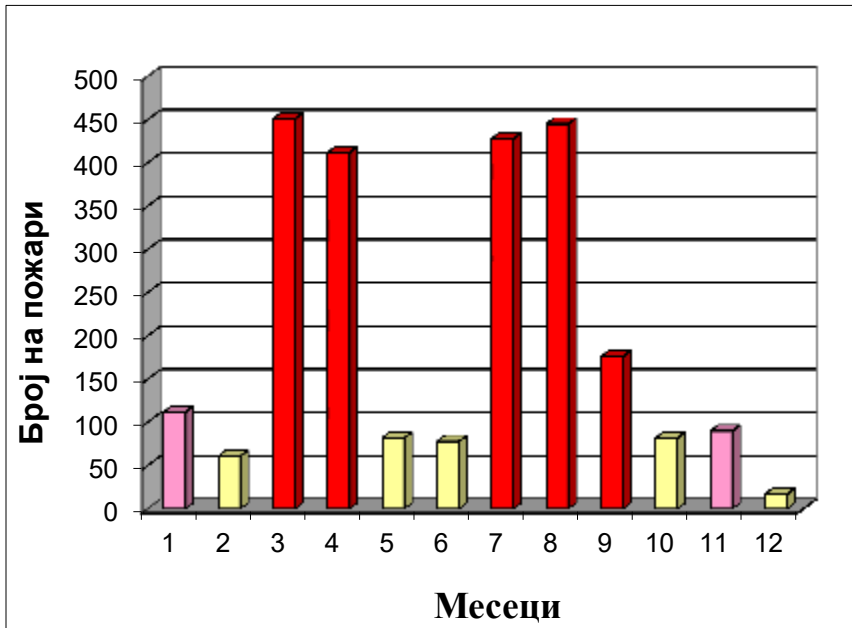
♦ **Силен ветер**

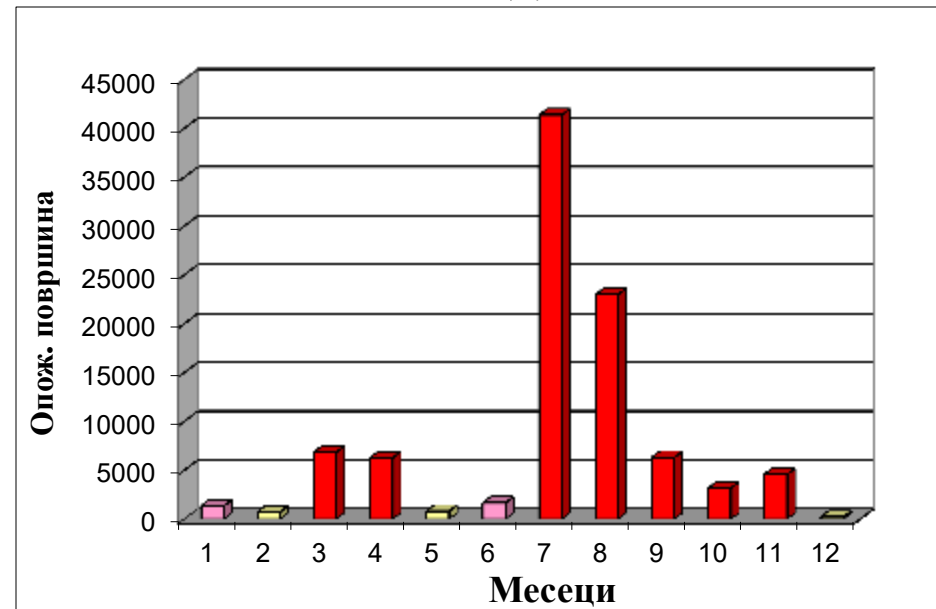
Критичен период за појава на шумски пожари во текот на годината

Број на шумски пожари, по месеци, во периодот 1998-2007 год.

Опожарена површина, по месеци, во периодот 1998-2007 год.

ПРАШАЊА И КОМЕНТАРИ ?

